

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Concordiæ vis, victoriosa. Figuræ Symbola. Testimonia. Ex Veteri. Novo. Patribus. Exempla ex Veteri, & Novo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

tatem, hunc autem super duas. Sylv. in Matth. 4. c. 8. q. 5.

Unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram. Matth. 20. 21. Non ait, unus ad dexteram, & alter, vel alius, ad sinistram; sed *unus, & unus*: ut in unitate fratrum JESUS non possit non medius stare. Ubi enim *duo, vel tres &c.* Matth. 18. 20. Baezal. 12. cap. 8. §. 12.

Et cum facta esset hora, discubuit. Luc. 22. 14. Videtur mihi non obiter recubitus hujus, & Ministerii, meminisse; sed reducere eis in memoriam: quia de uno pane comeditis, & de uno calice bibistis, amicos, & unanimes, una mensa fecerit. Quare ergo sapitis, quæ tales non decent? Et neque ego quidem uni servivi, alteri autem non servivi; sed omnibus vobis. Omnes igitur unum, & idem, sentiatis. Theophylact. hic.

Os non comminuetis, ex eo. Jo. 19. 36. Cur Christus D. in sua carne tam diros voluit habere tortores, in ossa verò tam humanos? S. Hilari. ait: per ossa Christi Ecclesiam ejus intelligi. Permisit, ut corpus suum verum, & reale, multis vulneribus laniaretur; noluit autem, ut corpus suum mysticum ulla divisione, seu discordia, pateretur. Sylv. in Jo. 19.

Pax fratrum, voluntas est Dei, jucunditas Christi, justitiæ regula, magistra doctrinæ, suffragium precum, desideriorum omnium competens plenitudo; dilectionis mater, puræ mentis judicium manifestum; quæ sibi exigit de Deo, quod velit; quæ, quidquid voluerit, petit, quidquid petierit, sumit. S. Chrysol. l. 53.

Vellem te ducere in talem civitatem, si quidem possibile, ubi anima una esset: & videres, quomodo quævis citharâ, & tibiâ, consonantius, ac suavius, omnia sonent, nihilque absurdi sit. Hæc melodia & Deum, & Angelos, lætificat. Hoc totum in cælo spectaculum excitat; hoc & demonum furorem compescit, & affectionum demulcet impetus. S. Chryl. hom. 40. in Acta.

§. IV.

Concordia vis, victoriosa.

Figura, & Symbola.

NEC adæquari poterant greges ad puteum, nisi omnes congregarentur ad unum; pro eo, quòd os putei clauderetur lapide grandi, Gen. 29. 8. qui ab uno pastore removeri non poterat, nisi prius in unum conveniret multitudo pastorum: ut quod ab uno non poterat fieri, à multitudine possit removeri. Ecce habebatur congregatio, quod non habebatur singularitate; habetur unione, quod non divisione. Sim. de Cass. l. 8. c. 37.

Populo Israel, permeanti per mare rubrum, imbecillitas divisionis, & unitatis virtus, emicuit: nam scissò pelagò prævalent hostes Ægyptii, fertque iis divisio opem ad vindictam. Cum

undæ redeunt in concordiam, omnes pereunt. Arcones in l. 3. Disc. 3.

Sol contra Gabaon nè movearis, & Luna contra vallem Ajalon. Jos. 10. 12. Cum sibi Solem, & Lunam auxiliares posceret, concordans voluit: veritus, nè si Sol faret, & Luna moveretur; non tam sibi, quam hostibus optuleretur. Naxera in Jos. 10.

Quandocunque spiritus Domini malus arripiebat Saul, David tollebat citharam. 1. Reg. 16. 23. Quid ad medelam Musica contulit? Eucherius: erat David canticis Musica eruditus; Diverforum sonorum rationabilis, moderatusque concentus Ecclesiæ unitatem significat; quæ variis modis continuè resonat. Naxera in Jos. 22. c. 22. §. 11.

Omnis, qui audit verba hæc &c. qui super arenam &c. Matth. 7. 24. 26. Petra est quid unum, fortiter coherens; arena autem sunt quædam grana, alia ab aliis segregata. Charitas est tanquam petra, quæ homines unum facit; & fiunt ut petra. Unde Propheta Pl. 133. 1. *qui stans in domo, benedicite Dominum*; & mox addit: *benedicat te Dominus ex Sion.* vers. 4. Quid est hoc Propheta? prius cum pluribus, mox tanquam cum uno, loqueris? significat multos, imò plurimos, amore tamen, unum esse. Diez. fer. 6. post Cineres.

Testimonia.

Ex Veteri, & Novo.

Moyse prodigiis armatus, & pro Deo Pharaoni suffectus, proelia cum Ægyptiis metuit. Ex. 4. 1. 10. 13. & 34. *Non credent mihi.* Aaromi tamen associatus congressum non metuit. v. 14. Oleast, non acquievit sanctus vir Deo, quousque ei socium in legatione daret. Audet concordia, quod non prodigiis. Naxera in Jos. 10. §. 33.

Quomodo persequatur unus mille, & duo fugent decem millia. Deut. 32. 30. Si unus mille fugat, bis mille hostium fugari debent à duobus. Verùm proportio non servatur in triumpho, quæ servatur in censu pugnantium. Ubi enim adesse potest unio, palmæ sine numero sunt. Unus mille fundit hostes, quia discors sibi esse non potest: duo verò decem millia persequuntur, qui concordantes esse possunt. Adeo nulla firmior armatura concordia est; nullum ad comparandas victorias validius robur, unione: quæ ut primum inter duos nasci potuit, infantie suæ rudimentum, tantam fecit hostium cædem, fugatura Xerxis phalanges, si adolefecit in numero copiosiore. Olival. 2. Strom. hic.

Frater, qui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma. Prov. 18. 19. Significat, paucos fratres unitos esse instar civitatis firmæ; ac æquivalere multis civibus urbem propugnantibus. Quod enim in urbe facit multitudo civium; hoc in familia facit unio, & amor intimus fratrum. Corn. hic.

Terribilis ut castrorum acies ordinata.
Cant. 6. 9. Quid est, quod S. Ecclesia hostibus suis, ut castrorum acies, sit timenda? Scimus, quia astrarum acies tunc hostibus terribilis ostenditur, quando ita fuerit conspiciata, atque densata; ut in nullo loco interrupta videatur. Nam si ita disponitur, ut locus vacuus; per quem hostis possit ingredi, dimittatur; profecto iam suis hostibus terribilis non est. Et nos ergo, cum contra malignos spiritus spiritualis certaminis aciem ponimus; summopere necesse est, ut per charitatem semper uniti, atque constricti, & nunquam interrupti per discordiam, inveniamur. S. Greg. in Ezech. hom. 8. *ut castrorum acies.* id est, charitate unita, & compacta; ut nullus locus hostis per malum discordiae aperiat: quia solummodo in unitate pacis terribiles fumus hostis. S. Isid. hic.

Tunc hi tres quasi ex uno ore. Dan. 3. 57. Tres pueros in fornace concordia servavit immunes. Zeno Ver. f. 4. tribus in pueris fides puniri non timuit; inimicos camino ignis exaltuans detulit; ut eos unius virtutis esse perlenit. Serm. 5. addit: Trinitatis sacramentum premoniti, unitatis una fide solidi, aequalitate panes, passionis victoria gloriosi Naxera in Jos. 14. §. 29.

Ad huc quadragesima dies, & Ninive subvertetur. Jon. 3. 4. S. Ephrem l. de Jona: cum ille talia ex Deo nuntiavit; effecta est tota civitas velut unum corpus; tota civitas, sicut unus homo; erat appellata. Cumque in hunc modum in unum archissime coissent, restiterunt justitiae Dei; veniam, & misericordiam, consecuti; Did. Niff. D. 3. Quad.

At ille dixit: satis est. Luc. 22. 38. Cur satis duo tantum gladii? quia satis armai sumus; si sumus concordēs. Unio, & charitas, duos ad minimum discipulos expetit Christo militantes; quia singularis esse non potest. Nulla minor charitas, quam inter duos. Oliva l. 13. Strom.

Ex Patribus.

Pax vestra bellum est diabolo. Tertull. l. ad Martyres.

Multi minimi, dum congregantur unanimi; sunt magni; & multorum preces impossibile est, ut non impetrent. S. Ambr. c. 15. in ep. ad Rom.

Nihil concordiae, & mutuae voluntati, aequiparandum. Unus enim multiplex est. Si enim concordēs sint duo, vel decem; non erit amplius unus; sed eorum unusquisque sit decuplum, & invenies in decem unum, & in uno decem. Et, si inimicum habeant qui unum aggreditur; tanquam decem aggredereatur, ita superatur. Non enim ab uno tantum; sed a decem impetitur. Singulorum viginti manus habent, & oculos viginti, & totidem pedes. Non enim suis tantum oculis videt, non suis pedibus sustentatur, non suis operatur manibus; sed & amicorum. Decem animis spirat: non enim ipse sibi tantum curae est, sed & illis. Ecce dilectionis excellentia!

Polyanth. Sacr. Tom. I.

quod pacto unum insuperabilem, & multiplicem reddat; & unus in multis simul locis, & in Perside, & Romae, esse possit: & quod natura non potest, dilectio potest; & pars ejus hic, & pars illic est; vel potius totus utrobique. S. Chryf. hom. 77. ex c. 16. Joan.

Quid pulchrius hac duorum oppositione fratrum spiritualium (Petri, & Pauli) contra duos fratres, qui urbem illam (Romam) fundaverunt: Duo namque fratres, Romulus & Remus, illam fundaverunt malo nimirum auspicio; ut nunquam deesset civilis discordia. Nam, ut nobis Auctor ait: fraterno primi maduerunt sanguine muri. Romulus quippe Remum interfecit per impatientiam consortis. Pulchro igitur spectaculo contra Germanos discordes missi sunt hi duo spiritu fratres spirituali germanitate concordēs; ut super vetera discordiae fundamenta novum concordiae fundamentum Christum ponerent; novamque magno regi Deo civitatem struerent cum sui profusione sanguinis; quae pro magna firmitate Apostolicae Fidei veraciter dici meruit justitiae sedes, fidei domus, aula pudoris; cum antea fuisset superbiae solum, avaritiae profundum, vorago sanguinis, & pureus homicidiorum. S. Rupert. de oper. S. Spir. l. 6. c. 9.

Exempla

Ex Veteri, & Novo.

Notatur 2. Reg. 19. 14. de consensu filiorum Israel illos fuisse universos, *quasi virum unum.* Magna laus; sed non summa. Ecclesiae propria laus est, verè unam, non quasi unam esse. *Una est columba mea.* Cant. 6. 8. Vespasiani nummo insculptae erant plene spicae ex duabus manibus junctis egredientes. Incerto Authore.

Ibant filii ejus, & faciebant convivium. Job. 1. 4. Sept. convenientes filii ejus ad invicem, qui septem erant numero, & unam habebant animam. Septem fuerunt personae, unum erat eis cor. Non erat inter eos superbia; non arrogantia: erant illis omnia communia, & munera, & substantia, & divitiae, & unanimitas, & pecunia, & charitas. Arcon. in Il. 3. Disc. 5.

§. V.

Concordia creaturarum irrationabilium.

UNIVERSA, quae in Mundo cernuntur, mutua sibi societate consentiunt; & in unum omnis creatura conspirare cognoscitur, dum in oppositorum proprietatibus invenitur. S. Greg. Nyss. l. de creat. hom. c. 1.

Elementa ipsa satis diversa, satisque repugnantia, olim deprehendisset interitus; nisi ea invicem mutuis aequalibusque temperantia dotata muneribus, perennis connubij fidei propagine benigna charitas illigasset. S. Zeno Ver. ferm. de fid. spe, & char.

Ss

Lon-